

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ภายหลังเหตุการณ์สาธารณสุขขนาดใหญ่ มักเกิดโรคระบาดในประชาชนที่ได้รับผลกระทบ กรมควบคุมโรคจึงได้ดำเนินการเฝ้าระวังโรคภายหลังเหตุการณ์สาธารณสุขขนาดใหญ่ ได้แก่ เหตุการณ์สึนามิ พ.ศ. 2547 และอุทกภัยใหญ่ พ.ศ. 2554 วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษาระบบเฝ้าระวังโรคภายหลังเหตุการณ์สาธารณสุขขนาดใหญ่ ได้แก่ เหตุการณ์สึนามิ และอุทกภัยใหญ่ดังกล่าว และให้ข้อเสนอแนะรูปแบบการเฝ้าระวังโรคภายหลังเหตุการณ์สาธารณสุข

วิธีการศึกษา: ศึกษาแบบการวิจัยเอกสารโดย 1) ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารการเฝ้าระวังโรคภายหลังเกิดเหตุการณ์สึนามิ รายงานการเฝ้าระวังโรคเชิงรุกภายหลังเหตุการณ์สึนามิ คำสั่งแต่งตั้งกรรมการที่เกี่ยวข้องระหว่างเดือนธันวาคม 2547 ถึง กุมภาพันธ์ 2548 รูปแบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินด้านการป้องกันควบคุมโรคติดต่อในกรณีเหตุการณ์สึนามิของประเทศไทย เอกสารการเฝ้าระวังโรคภายหลังเหตุการณ์อุทกภัยใหญ่ ปี พ.ศ. 2554-2555 การศึกษาด้านการจัดการภาวะฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันควบคุมโรค การศึกษาด้านการป้องกันควบคุมโรคติดต่อภายหลังเหตุการณ์สาธารณสุขในประเทศไทย 2) รวบรวมข้อมูล

และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแก่นสาระเพื่อศึกษาคุณลักษณะเชิงคุณภาพของระบบเฝ้าระวัง 3) สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการเฝ้าระวังโรคภายหลังเกิดสาธารณสุข

ผลการศึกษา: การเฝ้าระวังโรคในคุณลักษณะเชิงคุณภาพ พบว่ามีจุดแข็งเรื่องความง่ายของระบบเฝ้าระวัง ความยืดหยุ่นของระบบเฝ้าระวัง การใช้ประโยชน์ จากระบบเฝ้าระวัง การยอมรับของระบบเฝ้าระวัง แต่ระบบเฝ้าระวังไม่มีความยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ ควรมีการประเมินประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังโรคภายหลังเหตุการณ์สาธารณสุข ควรนำข้อมูลผลการวิเคราะห์ การประเมินระบบเฝ้าระวังโรค มากำหนดรูปแบบการเฝ้าระวังที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ภายหลังเกิดเหตุการณ์สาธารณสุข นอกจากนี้ควรบรรจุการเฝ้าระวังโรคอยู่ในแผนเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข และควรมีการจัดระบบการเก็บข้อมูลให้ปลอดภัย ไม่สูญหายนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้

คำสำคัญ: สึนามิ, อุทกภัย, ระบบเฝ้าระวัง, เฝ้าระวังโรค, เฝ้าระวังโรคติดต่อ, สาธารณภัย, ประเทศไทย